

EEN FASCINEREND WAARGEBEURD VERHAAL

NIEMAND ZIT HIER VOOR ZIJN ZWEETVOETEN

VAN BRAVE BURGER TOT TBS'ER

JOHAN S.

JUST
PUBLISHERS

De dag van het drama

Maandagochtend vroeg, begin april.

In de verte loeien sirenes, zoals vaker. Als ze beginnen zijn ze nog nauwelijks waarneembaar, het volume neemt steeds meer toe, klinkt het luidst als het op de doorgaande weg is, vlakbij ons huis. Andere dagen neemt het geluid weer af tot het helemaal verdwijnt. Maar deze maandagochtend is dat niet het geval. Integendeel. Het geluid van de sirenes klinkt steeds harder. Het verdwijnt niet, maar komt onze wijk in. Het volume neemt toe, het wordt oorverdovend. Normaal gesproken zijn mensen nieuwsgierig, ze willen weten wat er aan de hand is en gaan kijken waar de hulpdiensten op af komen. Zo iemand was ik ook. Maar deze dag is alles anders. Ik hoef niet nieuwsgierig te zijn. Ik weet waarvoor ze komen. Ik heb ze zelf gebeld.

Ik sta op, ik wil naar buiten om ze tegemoet te gaan. Maar ik heb niets anders aan dan een boxershort. Ik pak een zwarte winterjas van de kapstok en trek hem aan. Naar boven gaan om een broek en T-shirt aan te trekken is niet mogelijk, want daar is het een drukte van belang. Ik hoor de stemmen van de buurvrouwen die ik zelf heb binnengelaten, nadat ze op de deur hadden staan bonken. Ze waren afgekomen op de onrustbarende geluiden die ze gehoord hadden vanuit de kantelramen in onze slaapkamer. Er klinkt paniek in hun stemmen: "Hou vol. Er is hulp onderweg. Niet wegvallen. Wakker blijven!"

Met alleen de winterjas en de boxershort aan open ik de voor-

deur. De politiewagens zijn ondertussen de straat in gekomen. De eerste wagen stopt en de sirene zwijgt. Maar het wordt niet stil, er komen nog meer voertuigen aan met harde geluidssignalen. Ik loop op blote voeten met mijn handen in de lucht voorzichtig over het pad van de voortuin naar ze toe. Ik roep: “Jullie komen voor mij, jullie moeten mij hebben. Er moet snel een ambulance komen!”

Ze zeggen me van het pad af te stappen, op mijn blote voeten op het grind te gaan staan. De agenten komen op me af, ze duwen me tegen de uitstekende muur van het huis van de burens. Ik word gefouilleerd, ze vinden niets. De handboeien worden me omgelegd. Ondertussen zijn er meerdere auto's van hulpdiensten gearriveerd. Er gaan mensen ons huis in. Ik proef paniek, ze hebben snel de ernst van de situatie door. Nog steeds arriveren er hulpverleners, een ambulance, daarna een tweede. Het is een drukte van mensen die het huis in- en uitgaan. Ik hoor in de verte een helikopter aankomen. Uit de woorden van de hulpverleners maak ik op dat die ook voor ons huis komt. Het is een traumahelikopter. Alleen zijn ze er nog niet over uit waar die moet landen en wat de kortste weg is van daaruit naar de plaats van bestemming. Uiteindelijk besluiten ze te landen op het grasveldje naast de school van onze zoon.

Dan rijst de vraag hoe de arts van de traumahelikopter het snelst naar ons huis gebracht kan worden. Vanuit mijn hulpvaardige aard en in de hoop dat er nog iets te redden valt, wil ik me erin mengen door aan te geven hoe de arts moet lopen. Dat wordt niet op prijs gesteld door de agenten die bij me staan: “Jij moet je mond houden.” Ondertussen heeft iemand kleren voor mij gehaald. Verschillende agenten zijn met me in gesprek

geweest. Op een gegeven moment wordt mijn spraak onsamenhangend en ik begin te trillen op mijn benen. Een agent vraagt: “Meneer, gaat het wel met u? Is er iets met u aan de hand?”

Van huis uit heb ik respect voor autoriteiten meegekregen en liegen is iets wat je niet doet. Ik antwoord naar waarheid: “Ik heb een overdosis medicatie ingenomen om een einde te maken aan mijn leven.” Meteen wordt besloten dat er een extra ambulance moet komen. Maar voordat die er is, word ik overgedragen aan het personeel van een ambulance die al aanwezig is. (Uit latere verslagen weet ik dat één van die ambulancemensen daar grote moeite mee had. Hij had de verwoesting gezien die ik had aangericht. Nu moest hij de veroorzaker van dat leed gaan verzorgen). Mijn herinneringen aan die momenten zijn vaag. Wel weet ik dat ik op een brancard gelegd ben en dat een agent kwam met een stel lege medicijnstrips in zijn hand. Hij legt ze aan het voeteneind van de brancard en zegt: “Dit is waarschijnlijk wat meneer geslikt heeft.” Enkele ogenblikken later ga ik out.

Ik ben naar het ziekenhuis gebracht. Ik heb een vage herinnering dat mijn maag is leeggepompt. Ik zal rond negen uur 's morgens de ambulance zijn ingegaan, 's middags om een uur of vier word ik wakker in een ziekenhuisbed, in een kamer met twee agenten ervoor. Als men merkt dat ik bijkom, wordt een man de kamer binnengeleid. Hij stelt zich voor als officier van justitie. “Uw vrouw is deze ochtend naar een ziekenhuis gebracht waar men geprobeerd heeft haar leven te redden. Dit is helaas niet gelukt. Uw vrouw is aan haar verwondingen overleden. Daarom moet ik u meedelen dat u bij dezen in staat van beschuldiging bent gesteld van moord c.q. doodslag op uw

vrouw en poging tot moord c.q. doodslag op, c.q. zware mishandeling van uw zoon.”

Die dag was het einde van mijn leven zoals het was en het begin van een onvoorstelbaar nieuw leven. Maar helaas niet alleen voor mij, maar voor heel veel mensen uit mijn oude leven.

Gelukkige jeugd, doorsnee leven

Ik kende verhalen over zware geweldsdelicten en familiedrama's alleen uit het nieuws. Mijn idee was dat zulke situaties alleen voorkwamen in milieus die als asociaal of gewelddadig bekend stonden, niet in brave huisgezinnen. Mensen die dit soort heftige zaken veroorzaakten, hadden in hun jeugd dingen meegemaakt die leidden tot zo'n gewelddadige inslag. Wat bleken mijn vooroordelen fout te zijn.

Ik werd een jaar of veertig voor die dramatische maandag geboren als tweede zoon in een ondernemersgezin. Mijn broer was ruim zes jaar ouder. Mijn jeugd was gelukkig. Ik heb veel buiten gespeeld, veel soldaatje gespeeld. We woonden in een kinderrijke buurt waar ik genoeg vriendjes had. Misschien meer dan andere jongens kon ik me thuis ook goed vermaken met stripboeken, Playmobil en de tv. Op de basisschool zat ik in een leuke klas, ik ging graag naar school. Er is geen dag geweest dat ik gespijgeld heb. Ik had niet één speciale goede vriend, maar kon met iedereen goed opschieten. Dan trok ik een tijdje meer op met de één, dan weer met de ander. Ik hoorde niet tot de populaire jongens in de klas, maar werd ook niet gepest. Soms trok ik op met een van de populaire jongens, dan weer met een jongen die wel regelmatig werd gepest. Ik ben nooit blijven zitten, school ging me gemakkelijk af. Alleen de crea-

tieve vakken waren niet mijn ding. Muziek en handenarbeid waren mijn minst favoriete vakken. Omdat ik altijd te dik ben geweest, werd ik bij sport vaak als laatste gekozen, behalve bij voetbal; ze konden altijd wel een goed keepertje gebruiken.

Het gezinsleven werd draaiende gehouden door mijn moeder. Vader had verschillende eigen winkels. Van maandag tot en met zaterdag stond hij vroeg op, hij begon al om een uur of zes. Heel vroeger kwam hij tussen de middag thuis om warm te eten en hij vertrok daarna meteen weer naar zijn werk. Om een uur of zeven 's avonds kwam hij thuis. Om acht uur keek hij journaal en viel daar standaard bij in slaap. Na het journaal ging hij naar bed, want hij moest de volgende dag weer vroeg op. Op zondag besteedde hij zijn tijd aan de boekhouding. Vergeleken met de vaders van tegenwoordig was de onze weinig thuis en we deden weinig met hem. Maar we wisten niet beter. Ik heb niet het idee dat we iets gemist hebben. Het enige verschil tussen mijn broer en mij was dat hij, toen hij jong was, bij vader in de zaak moest helpen. Toen ik de leeftijd daarvoor had, was het minder nodig. De zaak was gegroeid en er was voldoende personeel. En waar mijn broer geen 'nee' mocht zeggen, deed ik dat wel. Er zijn korte periodes geweest dat ik af en toe geholpen heb.

Na de lagere school ben ik naar de havo gegaan. Daar ging het me gemakkelijk af. Vanaf het tweede jaar was er een vrienden-groep met een beste vriend met wie ik tegenwoordig nog steeds contact heb. Toen ik vijftien was ben ik gaan werken in een vulploeg in een supermarkt. De instelling van ons gezin dat je hard moet werken en goed je best moet doen, kwam daar naar boven. Dat leidde ertoe dat ik gekozen werd tot vulploegmede-

werker van het jaar. Dat bracht een promotie voort, ik mocht in de weekenden extra gaan werken op de slagerijafdeling. Daar ontmoette ik haar, N., de vrouw met wie ik bijna vijfentwintig jaar samen zou zijn. Ondertussen had ik de havo netjes afgerond en daarna twee jaar atheneum gedaan. Omdat ik niet meteen kon beginnen met een hbo-studie ging ik een jaar werken. Zo had ik een aardig centje op zak toen ik een jaar later in Amsterdam ging studeren. De eerste tijd had ik het zwaar met de overgang van de dorpse stad waar ik vandaan kwam naar het grote Amsterdam, waar ik mijn eerste kamer in onderhuur had op het Rembrandtplein. Na een paar maanden had ik mijn draai gevonden. In iets meer dan vier jaar rondde ik de opleiding af. Omdat N. ondertussen al een baan én een huurwoning had in de kleine stad waar we allebei waren opgegroeid, keerde ik terug naar de plaats waar ik geboren en getogen was en waar ook N. bijna haar hele leven had gewoond. Ik vond vlakbij een baan in een boekhandel. Na een jaar of vier werd ik vertegenwoordiger bij een uitgeverij. Het werk beviel me, ik bleef er twaalf jaar.

In die twaalf jaar trouwden N. en ik en we kregen een zoon. We waren een standaard Nederlands gezin: de man een fulltime baan, de vrouw een parttime baan. In de zomer reden we naar Frankrijk om daar vakantie te vieren op een camping. Zoon ging één dag per week naar de kinderopvang en verder werden de opa's en oma's ingeschakeld als oppas. Later bezocht zoon de peuterschool, nog later de basisschool. Toen hij zes jaar oud was ging hij op voetbal. Ik werd kort daarna samen met een andere vader leider/trainer van het team, wat betekende dat je twee avonden in de week training gaf en zaterdag vroeg op

moest voor de wekelijkse wedstrijd. In de zomer was ik enkele keren vrijwilliger bij een voetbalkamp. N. deed veel op school: klassenmoeder, luizenmoeder, versieren voor feesten. Verjaardagen werden gevierd met familie, waarbij de taart, blokjes kaas en worst natuurlijk niet mochten ontbreken. We hadden goede sociale contacten met familie, vrienden en kennissen.

Onze contacten met de politie waren minimaal. Het bleef bij een enkele parkeerboete en een bekeuring voor een snelheids-overtreding. Ik kan me in totaal drie keer herinneren dat ik iets gestolen heb. Toen ik een jaar of vier was, kreeg ik van mijn ouders een plastic spaarvarken. Ik wilde dat het spaarvarken zo snel mogelijk vol zou zitten en met een gulden zakgeld per week zat daar niet veel schot in. Maar zoals vermeld had mijn vader winkels en aangezien er toen nog geen pinpas bestond, werd alles contant afgerekend. De kassen werden thuis bewaard, er was altijd contant geld in huis. Dus voor kleine Johan was het erg gemakkelijk af en toe wat muntjes uit de kassen te halen en die over te hevelen naar het spaarvarken. Al snel begon het beest enig gewicht te krijgen, ik liet het trots aan mijn ouders zien. Ze confronteerden me meteen met de vraag hoe dat zo snel was gegaan, met maar één gulden zakgeld per week. Dus als er al een crimineel in me school, dan was het in ieder geval geen slimme. Met grote schaamte heb ik mijn misstap opgebicht.

Mijn tweede diefstal was een snoepje bij een benzinepomp toen ik een jaar of zes was, maar het snoepje smaakte niet lekker; het had vooral de bittere nasmaak van schuldgevoel. Mijn laatste

diefstal betrof knikkers uit de lade van een klasgenoot, toen ik een jaar of acht was. Ik was niet goed in knikkeren en verloor veel van mijn gekochte knikkers aan die betreffende klasgenoot. Om toch te kunnen spelen heb ik enkele knikkers uit zijn lade gepakt en tegen hem gespeeld. Het uiteindelijke effect was dat ze toch weer in zijn lade terecht kwamen. Ook nu bleef een gevoel van schaamte hangen. Mijn besef van waarden en normen was goed ontwikkeld. Daarna heb ik nooit meer iets gestolen, dat hoort gewoon niet.

Gevoelig voor verslavingen ben ik nooit geweest. Ik heb nooit gerookt of drugs gebruikt. Gokken was aan mij niet besteed; in een casino gaf ik hooguit wat geld uit aan een drankje. Het vermaak zat er voor mij in om andere mensen te aanschouwen. Alleen aan alcohol heb ik me gewaagd. Maar slechts enkele keren overmatig en ik had een goede dronk. Ik had de alcohol niet nodig om het naar m'n zin te hebben. Het was juist andersom: pas als het gezellig was vond ik het lekker om een biertje te nemen. Was het niet gezellig, dan hield ik het bij fris.

Als jonge jongen heb ik me nooit bezig gehouden met vuurwerk, ik had daar niets mee. Ook aan vandalisme maakte ik mij niet schuldig.

De keren dat ik het moeilijk heb gehad in mijn leven zijn op één hand te tellen. De eerste keer was de overgang naar Amsterdam. Dat was echt een cultuurshock. Ik had het idee dat ik daar helemaal niet paste en dat ik totaal zou mislukken. Ik heb toen wel eens gedacht dat er, als het allemaal niet zou lukken, altijd